

18 ก.ย. 2545

ศูนย์วิทยบริการ
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิทยานิพนธ์
ของ
นริศร์ จัปจิตต์

0044 - 50960

ศูนย์วิทยบริการ	
เลขทะเบียน	1362
เล่มที่	ฉบับที่
วัน เดือน ปี	10 ก.ย. 2545
เลขเรียก	0 2
	136 371.6

พ 252 ก
2545

เสนอต่อสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2545

ISBN 974-429-032-3

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างสูง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงฤทธิ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ กรรมการ ที่ให้ความกรุณาในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากท่านขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุดิต ดร.ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ ดร.จิตชัย สนั่นเสียง อาจารย์ประจำสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นายศุภสินธุ์ ชุกติพิบูล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา นายสมนึก สวนอุดม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุคันธาราม นายมานิตย์ เปรมกมล อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดบ้านช้าง นายเฉลียว สายพิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ ที่ได้เสียสละเวลาของท่านในการตรวจสอบแนะนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ คณะศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ที่กรุณาอำนวยความสะดวกให้กับผู้วิจัยในการจัดส่งเครื่องมือการวิจัย และรวบรวมเครื่องมือการวิจัยส่งคืนให้กับผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณท่านผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือสนับสนุนและให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย

นริศร์ จัปจิตต์

สารบัญ

บทที่	หน้า
I บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของสภาพแวดล้อม.....	9
การเรียนรู้ของนักเรียน.....	11
ความหมายการเรียนรู้ของนักเรียน.....	11
การจัดกระบวนการเรียนรู้.....	12
การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน.....	14
ความหมายการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน.....	14
การจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย.....	15
การจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดจากสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข.....	19
การจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี.....	23
การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน.....	27
การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยการจัดสภาพสิ่งแวดล้อม.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขนาดของโรงเรียน.....	37
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	39
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	69
สมมุติฐานของการวิจัย.....	69
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	78
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	86
ประวัติของผู้วิจัย.....	107

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแยกตามขนาด โรงเรียน.....	41
2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย ของโรงเรียนสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามขนาดของโรงเรียน.....	47
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ด้านการจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดจากสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบาฆมุข ของโรงเรียน สำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามขนาดของโรงเรียน.....	49
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ด้านการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี ของโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามขนาดของโรงเรียน.....	52
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามขนาดของโรงเรียน.....	53
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามขนาดของโรงเรียน.....	54
7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ของโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทุกด้านและรายด้านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	56

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนโดยภาพรวมเมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน.....	57
9	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่คะแนน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของนักเรียนตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน...	58
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนด้านการจัดสภาพแวดล้อมของสะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน.....	59
11	ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ คะแนนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ด้านการจัดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบปลอดภัยระหว่างโรงเรียนที่ ขนาดต่างกัน.....	60
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ด้านการจัดระบบให้สถานศึกษาปลอดจากสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน.....	61
13	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ คะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดจาก สารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข ระหว่างโรงเรียน ที่ขนาดต่างกัน.....	62
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน ด้านการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ เมื่อพิจารณาตามขนาด ของโรงเรียน.....	63
15	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ คะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของนักเรียนด้านการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี ระหว่างโรงเรียน ที่ขนาดต่างกัน	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ของนักเรียนด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน..... 65
- 17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ คะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อ
ต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อ
ต่อการเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน..... 66
- 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
ของนักเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน 67